

**Byla C-118/22**

**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį**

**Gavimo data:**

2022 m. vasario 17 d.

**Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:**

*Varhoven administrativen sad* (Bulgarija)

**Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:**

2022 m. sausio 10 d.

**Kasatorius:**

NG

**Kita kasacinio proceso šalis:**

*Direktor na Glavna direktsia „Natsionalna politsia“ pri MVR – Sofia*

**Pagrindinės bylos dalykas**

NG kasacinis skundas dėl *Administrativen sad Sofa-grad* (Sofijos miesto administracinis teismas) sprendimo, kuriuo atmestas jo skundas dėl 2020 m. rugsėjo 2 d. *Direktor na Glavna direktsia „Natsionalna politsia“ pri Ministerstvo na vatreshnite raboti (MVR)* (Nacionalinės policijos generalinės direkcijos prie Vidaus reikalų ministerijos (MVR) direktorius) nutarimo, kuriuo buvo atsisakyta ištrinti *Rayonno upravlenie Kazanlak pri Oblastna direktsia na MVR – Stara Zagora* (Kazanleko apylinkės policijos skyrius prie MVR Stara Zagoros regioninės direkcijos) 2015 m. birželio 2 d. padarytą NG registracijos policijoje įrašą Nr. 16903.

Kompetentingų institucijų atliekamas asmens duomenų tvarkymas nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo, baudžiamojo persekiojimo arba bausmių vykdymo tikslais. Registracijos policijoje įrašo ištrynimo sąlygos.

## **Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas**

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas pagal SESV 267 straipsnio pirmos pastraipos b punktą.

## **Prejudicinis klausimas**

Ar pagal 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo [kuria] panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR, 5 straipsnio, siejamo su 13 straipsnio 2 dalies b punktu ir 3 dalimi, aiškinimą leidžiamos nacionalinės teisėkūros priemonės, kurios nulemia tai, kad kompetentingos institucijos turi praktiškai neribotą teisę tvarkyti asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais, ir (arba) tai, kad eliminuojama duomenų subjekto teisė reikalauti apriboti duomenų tvarkymą ir ištrinti arba sunaikinti duomenis?

## **Sąjungos teisės nuostatos ir jurisprudencija**

2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/680 dėl fizinių asmenų apsaugos kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir kuriuo [kuria] panaikinamas Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR (OL L 119, 2016, p. 89), 5, 13 ir 14 straipsniai

## **Nacionalinės teisės nuostatos**

*Nakazatelen kodeks* (Baudžiamasis kodeksas, toliau – NK) 82, 85 ir 88a straipsniai

*Zakon za Ministerstvo na vatreshnite raboti* (Vidaus reikalų ministerijos įstatymas, toliau – ZMVR) 25–27 ir 68 straipsniai

*Naredba za reda za izvarshvane i snemane na politseyska registratsia* (Potvarkis dėl registracijos policijoje tvarkos) 18–22 straipsniai

## **Faktinių aplinkybių ir proceso santrauka**

- 1 2020 m. liepos 15 d. NG, gyvenantis Sofijoje, pateikė prašymą *Rayonno upravlenie na MVR, grad Kazanlak* (MVR Kazanleko miesto apylinkės policijos

skyrius) ištrinti registracijos policijoje įrašą, kuris buvo padarytas šiam policijos skyriui atliekant ikiteisminį tyrimą. NG pateikė savo neteistumo pažymos kopiją.

- 2 2020 m. liepos 29 d. *Rayonno upravlenie Kazanlak* direktorius informavo *Oblastna direktsia na MVR – Stara Zagora* (MVR Stara Zagoros regioninė direkcija) direktoriaus pavaduotoją, kad, nurodytam policijos skyriui atliekant ikiteisminį tyrimą, 2015 m. birželio 2 d. buvo padarytas kriminalistinis NG registracijos įrašas Nr. 16903 dėl to, kad jis, kaip liudytojas, sakė netiesą, o tai yra nusikalstama veika pagal NK 290 straipsnio 1 dalį.
- 3 2020 m. rugpjūčio 13 d. *Kazanleko Rayonen prokuror* (apylinkės prokuroras) informavo *Oblastna direktsia na MVR – Stara Zagora*, kad NG buvo apkaltintas įvykdęs nusikalstamą veiką pagal NK 290 straipsnio 1 dalį. 2015 m. liepos 2 d. *Rayonen sad Kazanlak* (Kazanleko apylinkės teismas) NG buvo pareikštas kaltinimas, o 2016 m. birželio 28 d. nuosprendžiu jis buvo nuteistas vienu metų lygtine laisvės atėmimo bausme. Šis nuosprendis buvo patvirtintas 2016 m. gruodžio 2 d. *Okrazhen sad Stara Zagora* (Stara Zagoros apygardos teismas) nuosprendžiu. 2018 m. kovo 14 d. bausmė buvo atlikta.
- 4 Administracinė institucija paprašė pateikti patvirtintas minėtų nuosprendžių kopijas. Tyrimo rezultatai buvo pateikti 2020 m. rugpjūčio 19 d. ataskaitoje, kurioje rekomenduota pateikti motyvuotą pasiūlymą *Glavna direktsia „Natsionalna Politsia“ – Sofia* (Sofijos nacionalinės policijos generalinė direkcija) atsisakyti ištrinti 2015 m. birželio 2 d. NG registracijos policijoje įrašą Nr. 16903, kurį, atlikdamas ikiteisminį tyrimą, padarė *Rayonno upravlenie Kazanlak* dėl pagal NK 290 straipsnio 1 dalį kvalifikuojamos nusikalstamos veikos, už kurią NG 2016 m. birželio 28 d. *Rayonen sad Kazanlak* nuosprendžiu, patvirtintu 2016 m. gruodžio 2 d. *Okrazhen sad Stara Zagora* nuosprendžiu, buvo nuteistas lygtine laisvės atėmimo bausme.
- 5 2020 m. rugpjūčio 19 d. buvo parengtas pasiūlymas *Direktor na Glavna direktsia „Natsionalna Politsia“ pri MVR* (Nacionalinės policijos generalinės direkcijos prie MVR direktorius) priimti nutarimą, kuriuo būtų atsisakyta ištrinti NG, gyvenančio Sofijoje, registracijos policijoje įrašą nesant teisinio pagrindo pagal ZMVR 68 straipsnio 6 dalį.
- 6 2020 m. rugsėjo 2 d. *Direktor na Glavna direktsia „Natsionalna Politsia“ pri MVR* priėmė skundžiamą nutarimą, kuriuo buvo atsisakyta ištrinti *Rayonno upravlenie Kazanlak pri Oblastna direktsia na MVR – Stara Zagora* 2015 m. birželio 2 d. padarytą registracijos policijoje įrašą Nr. 16903. Atsisakymas motyvuotas tuo, kad įsiteisėjęs apkaltinamasis nuosprendis net išnykus teistumui nėra vienas iš registracijos policijoje įrašų ištrynimo pagrindų, kurių baigtinis sąrašas pateiktas ZMVR 68 straipsnio 6 dalyje.
- 7 2020 m. spalio 8 d. NG padavė *Administrativen sad Sofia-grad* (Sofijos miesto administracinis teismas) skundą dėl 2020 m. rugsėjo 2 d. *Direktor na Glavna direktsia „Natsionalna Politsia“ pri MVR* nutarimo.

- 8 Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad skundžiamas *Direktor na Glavna direksia „Natsionalna Politsia“ pri MVR* nutarimas yra teisingas ir teisėtas, ir netenkino NG skundo.
- 9 Teismas preziumavo, kad registracija policijoje pagal savo esmę yra tam tikras asmens duomenų tvarkymas, kuriam duomenų subjekto sutikimas pagal ZMVR nereikalingas. ZMVR 68 straipsnio 6 dalyje pateiktas baigtinis registracijos policijoje įrašų ištrynimo pagrindų sąrašas, o byloje nebuvo pateikta įrodymų, kad šiuo atveju kuris nors iš jų būtų taikytinas. Teismas taip pat pažymėjo, jog šalys nesiginčija dėl to, kad NG įsiteisėjusiu nuosprendžiu buvo nuteistas už nusikalstamos veikos pagal NK 290 straipsnio 1 dalį įvykdymą ir kad jis atliko paskirtą bausmę ir teistumas išnyko. Teismas nurodė, kad teistumo išnykimo nėra tarp įstatyme aiškiai išvardytų registracijos policijoje įrašų ištrynimo pagrindų ir kad šie pagrindai negali būti aiškinami plačiai, nes registracijos policijoje įrašo tikslas (pagal ZMVR 27 straipsnį juo siekiama užtikrinti nacionalinį saugumą, kovoti su nusikalstamumu ir palaikyti viešąją tvarką) yra kitas nei teistumo panaikinimo, kuriuo siekiama panaikinti teistumo pasekmes ateityje. Dėl direktyvos 13 ir 14 straipsnių taikymo pirmosios instancijos teismas preziumavo, jog jie nebuvo pažeisti, nes nėra įrodymų, kad NG būtų buvusi nesuteikta informacija, kurios jis prašė, o pagal Sąjungos teisę iš esmės nedraudžiama tvarkyti asmens duomenų nacionalinio saugumo užtikrinimo, kovos su nusikalstamumu ir viešosios tvarkos palaikymo tikslais.
- 10 Atsižvelgdamas į nurodytas priežastis teismas padarė išvadą, kad ZMVR 68 straipsnio 6 dalis bendrųjų nuostatų dėl asmens duomenų apsaugos atžvilgiu yra specialioji nuostata, todėl ji turi taikymo viršenybę ir ištrinti registracijos policijoje įrašą dėl kitų pagrindų nei nustatytieji specialiojoje nuostatoje negalima. Teismas NG skundą atmetė.
- 11 Pirmosios instancijos teismo sprendimas buvo apskųstas kasaciniam teismui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui – Bulgarijos Respublikos *Varhoven administrativen sad* (Aukščiausiasis administracinis teismas), o šis laikosi nuomonės, jog tam, kad būtų galima priimti teisingą sprendimą byloje, reikalingas Sąjungos teisės išaiškinimas.

### **Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai**

- 12 Kaip pagrindinį argumentą kasatorius nurodo, jog teismas skundžiamą nutarimą atsisakyti ištrinti registracijos policijoje įrašą nepagrįstai pripažino teisėtu, nes neatsižvelgė į bendrą direktyvos 5, 13 ir 14 straipsnių reikšmę – kad negali būti begalinio (neriboto) asmens duomenų tvarkymo juos išsaugant termino. Kasatorius taip pat teigia, kad, nesant teisinio registracijos policijoje įrašo ištrynimo po teistumo panaikinimo pagrindo, nuteistasis iš esmės niekada negali reikalauti ištrinti savo asmens duomenis, kuriuos kompetentingos institucijos surinko dėl jo įvykdytos nusikalstamos veikos, nors jis jau atliko už šią veiką

skirtą bausmę ir buvo reabilituotas, taigi jo asmens duomenys saugomi neribotą laiką.

### **Prašymo priimti prejudicinį sprendimą motyvų santrauka**

- 13 Teismo, į kurį kreiptasi, kolegija konstatuoja, kad NG yra fizinis asmuo, kuris įsiteisėjusiu nuosprendžiu buvo nuteistas už viešojo kaltinimo veiką, atliko už ją skirtą bausmę ir teistumas panaikintas pagal NK 88a straipsnio 1 dalį, siejamą su 82 straipsnio 1 dalies 5 punktu. Teistumo panaikinimo data – 2020 m. kovo 14 d.
- 14 Nacionalinėje teisėje nustatyta teisės nuostatų sistema, reglamentuojanti asmenų, kuriems inkriminuojama tyčinė viešojo kaltinimo veika, registracijos policijoje vykdymo tvarką.
- 15 Registracija policijoje pagal savo esmę yra kompetentingų institucijų atliekamas asmens duomenų tvarkymas nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo, baudžiamojo persekiojimo arba bausmių vykdymo, be kita ko, apsaugos nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevencijos, tikslais ir patenka į Direktyvos (ES) 2016/680 taikymo sritį.
- 16 Pagal nacionalinę teisės nuostatų sistemą tam tikromis sąlygomis leidžiama, kad registracijos policijoje įrašas būtų ištrintas (pašalintas, panaikintas). Baigtinis ištrynimo pagrindų sąrašas pateiktas ZMVR 68 straipsnio 6 dalyje, teistumo išnykimo tarp jų nėra. Todėl šiuo atveju registracijos įrašas negali būti ištrintas ir nė vienas kitas pagrindas negali būti taikomas.
- 17 Pagal Sąjungos teisę, visų pirma Direktyvos (ES) 2016/680 26 konstatuojamąją dalį dėl teisėto, sąžiningo ir skaidraus asmens duomenų tvarkymo, reikalaujama užtikrinti, kad būtų surinkta ne per daug asmens duomenų ir kad asmens duomenys būtų saugomi ne ilgiau, nei būtina tuo tikslu, kuriuo jie tvarkomi. Taip pat nustatyta, kad duomenų valdytojas turi numatyti duomenų ištrynimo arba periodinės peržiūros terminus. 34 konstatuojamojoje dalyje aiškiai nustatyta, kad kompetentingų institucijų atliekamas asmens duomenų tvarkymas nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo, be kita ko, apsaugos nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevencijos, tikslais turėtų apimti tvarkymo apribojimo ir duomenų ištrynimo ar sunaikinimo operacijas.
- 18 Šie principai atspindi konkrečiose nuostatose, kaip antai direktyvos 5 straipsnyje, pagal kurią valstybės narės įpareigojamos numatyti tinkamus asmens duomenų ištrynimo arba asmens duomenų saugojimo poreikio periodinės peržiūros terminus, įskaitant procedūrines priemones, kuriomis būtų užtikrinamas tų terminų laikymasis; pagal 13 straipsnio 2 dalį valstybės narės įpareigojamos teisėkūros priemonėmis užtikrinti, kad duomenų subjektas galėtų pasinaudoti savo teisėmis, t. y. jis turi būti informuojamas apie asmens duomenų saugojimo laikotarpį arba, jei tai neįmanoma, apie kriterijus, taikomus tam laikotarpiui nustatyti; pagal 13 straipsnio 3 dalį valstybėms narėms suteikiama teisė priimti

teisėkūros priemonės, kuriomis informacijos teikimas duomenų subjektui pagal [13 straipsnio 2 dalį] būtų atidėtas, apribotas arba kuriomis jo būtų nepaisoma, vis dėlto tik jei atsižvelgiama į duomenų subjekto pagrindines teises ir teisėtus interesus.

- 19 Teismo, į kurį kreiptasi, manymu, nėra aišku, ar, atsižvelgiant į direktyva siekiamus tikslus, leidžiamos valstybių narių teisėkūros priemonės, kurios nulemia tai, kad kompetentingos institucijos turi praktiškai neribotą teisę tvarkyti asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo ar baudžiamojo persekiojimo už jas arba bausmių vykdymo tikslais, ir tai, kad eliminuojama duomenų subjekto teisė reikalauti apriboti duomenų tvarkymą ir ištrinti arba sunaikinti duomenis.
- 20 Svarstydamas prašymo priimti prejudicinį sprendimą reikalingumo klausimą teismas, į kurį kreiptasi, atsižvelgė į tai, kad pagal direktyvos 7 konstatuojamąją dalį „siekiant užtikrinti veiksmingą teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose ir policijos bendradarbiavimą, labai svarbu užtikrinti nuoseklią fizinių asmenų asmens duomenų aukšto lygio apsaugą ir palengvinti valstybių narių kompetentingų institucijų keitimąsi asmens duomenimis. Tuo tikslu visose valstybėse narėse turėtų būti užtikrinta lygiavertė fizinių asmenų teisių ir laisvių apsauga kompetentingoms institucijoms tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, atskleidimo, baudžiamojo persekiojimo arba bausmių vykdymo, be kita ko, apsaugos nuo grėsmių visuomenės saugumui ir jų prevencijos, tikslais.“
- 21 Teismui, į kurį kreiptasi, žinoma, kad Europos Sąjungos Teisingumo Teisme nagrinėjami du prašymai priimti prejudicinį sprendimą: byloje C-180/21, pateiktas 2021 m. kovo 23 d. *Administrativen sad Blagoevgrad* (Blagoevgrado administracinis teismas, Bulgarija), ir byloje C-205/21, pateiktas 2021 m. kovo 31 d. *Spetsializiran nakazatelen sad* (Specializuotas baudžiamųjų bylų teismas, Bulgarija). Vis dėlto šios bylos susijusios su kitomis Direktyvos 2016/680 nuostatomis ir neturi įtakos klausimui, į kurį reikia atsakyti šioje byloje. Peržiūrėjus Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudenciją, suformuotą bylose dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, nerasta sprendimų, kuriuose būtų pateiktas atsakymas į pagrindinį šioje byloje kylančią klausimą, taigi prašymu priimti prejudicinį sprendimą būtų užtikrinamas vienodas atitinkamų Direktyvos 2016/680 nuostatų aiškinimas.